

Presència del Dr. Emili Mira i López a la 'Revista Médica de Barcelona'

Francesc X. Buqueras Bach, Mònica Buqueras Carbonell

1. Introducció

La Revista Mèdica de Barcelona (RMB) ja ha estat motiu de la nostra atenció, mitjançant dues Comunicacions presentades al VII Congrés d'història de la Medicina Catalana, celebrat a Tarragona (1) (2), ambdós publicades al GIMBERNAT.

D'altra banda, l'obra del Dr. Emili MIRA i LÓPEZ és prou coneguda, sobretot després de la publicació del llibre de Lluís Miquel IRUELA (3). Llibre que es va presentar oficialment a l'acte d'Homenatge del dia 3 de novembre de 1993 (acte que seguidament passem a comentar) i editat conjuntament per la Universitat de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona.

Malgrat tot, pensem que la **reacció** al reconeixement públic a la vida i obra de Dr. Emili MIRA ha estat tardana. Veiem:

El primer acte de retre un Homenatge al Professor Emili MIRA va tenir lloc a la sala d'actes del Col·legi Oficial de Metges, el dia 20 de Juny del 1991.

Va ser patrocinat per la Secció Col·legial de Metges Psiquiatres, sent president el Dr. Josep CLUSA MATINERO (un de nosaltres -F.X.B.B.- era aleshores vocal de l'esmentada Junta).

En aquest acte es va lliurar un *escrit d'adhesió* al Secretari del Col·legi en representació de la Junta de Govern, el Dr. Carles BALLÚS, Catedràtic de Psiquiatria de la Universitat de Barcelona i altres col·lectius professionals.

Cal recordar que en aquesta Reunió intervingueren des de la presidència els Drs. Francesc TOSQUELLES, Ramon VIDAL TEIXIDOR i Josep O. ESTEVE, els quals van descriure i valorar diferents aspectes de la vida i l'obra d'aquesta important figura de la vida científica i social del nostre país.

Fruit de les *gestions realitzades* per la Junta Col·legial de Metges Psiquiatres es va anunciar que en un futur immediat es procediria a donar el nom de Prof. Emili MIRA i López a un carrer del districte de Sarrià- Sant Gervasi, així com serà publicat un llibre en el qual es recullen les principals dades biogràfiques, científiques i socials d'aquesta personalitat , tant de temps marginada i activament mantinguda en l'oblit.

El dia 3 de Novembre de 1993 varen tenir lloc una sèrie d'actes d'Homenatge al Dr. Emili MIRA, també patrocinats per la *Secció de Metges Psiquiatres* del Col·legi Oficial de Metges. En la revista del Col·legi Oficial de Metges i signada pel President de la Secció (si bé ara ho fa en qualitat d'ex-president de la Secció de Psiquiatres) Dr. Josep CLUSA diu textualment :

“Dr. Emili MIRA i LÓPEZ, psiquiatre i psicòleg eminent i un dels nostres professionals que ha assolit un prestigi internacional més alt en aquest camp, mort a l'exili a Petrópolis, Brasil, l'any 1964”.

“Primer catedràtic de psiquiatria d'Espanya des que fou nomenat per la Universitat Autònoma, l'any 1933”.

Per últim, la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Catalunya, i les Societats Catalanes de Psiquiatria, Psicologia i d'Història de la Medicina reten conjuntament un **HOMENATGE al professor E. MIRA i LÓPEZ (1896-1964)** en el Centenari del seu naixement.

L'acte va tenir lloc a l'Aula “Santiago Ramón y Cajal” de la Facultat de Medicina, al carrer Casanova, 143 (Barcelona), el dia 7 de novembre de 1996, a les 19,30 hs. La presidència de l'Acte la configuraven:

Prof. Antoni CAPARRÓS. En qualitat de Rector de la Universitat.

Prof. Josep LAPORTE. Com a President de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Catalunya.

Prof. Josep A. BOMBÍ. Degà de la Facultat de Medicina.

I varen participar:

Prof. C. GASTÓ (Societat Catalana de Psiquiatria).

Prof. S. ESTAUM (Societat Catalana de Psicologia).

Prof. J. Mª MASSONS (Societat Catalana d'Història de la Medicina).

Prof. R. KODRIK (Universitat de Cuyo, Mendoza. República Argentina).

Prof. C. BALLÚS (Unitat de Psiquiatria i Psicologia, Facultat de Medicina, Universitat de Barcelona).

2. El Dr. Emili MIRA vist pel Dr. Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS

De la mateixa manera que en l'estudi retrospectiu del que va significar la Revista Mèdica de Barcelona (1) i en la que l'aportació del Dr. Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS va ser decisiva hem de dir que en aquesta aproximació al Dr. Emili MIRA mitjançant la seva presència en l'esmentada revista el poder entrevistar també al Dr. Belarmí va ser un factor estimulants de primer ordre.

En aquesta ocasió l'entrevista va tenir lloc igualment a casa seva, a Barcelona C/ Via Augusta nº61. Prèvia trucada telefònica em pot atendre el dia 28 d'Octubre de 1992. Com sigui que el gran mestre va néixer el dia 27 de Juny del 1895, tenia aleshores 97 anys. Malgrat la seva ceguesa l'intercanvi d'impressions i d'informació és total. Li explico l'objecte de l'entrevista... a diferència de la sostinguda el dia 14 de Juny del 1991.

La seva prodigiosa memòria i el fet que la temàtica proposada és per ell un estímul evident, em passa a referir les següents idees mestres de manera ordenada.

1r. Ambdós, Drs. Belarmí R. A. i Emili M. L. varen entrar junts com a Metges Municipals. Com sigui que existia un *Depósito Municipal* on anaven a parar els ciutadans que no tenien lloc on dormir, i d'altres que provocaven aldarulls com a expressió de la seva psicopatologia..., a uns i altres se'ls trasllada a l'anomenat *Asilo del Parque* (actual Universitat Ramon LLULL). Aleshores, el Director era el Dr. Arturo GALCERAN GASPÀR (fill del més conegut i prestigiós psiquiatre D. Arturo GALCERAN GRANÉS) que per Don Belarmino "era un monigote", un indesitjable, "un ximplet". Amb el temps vàrem aconseguir "que aquello tuviera cara y ojos".

Entraren a treballar el dia 30 d'Abril del 1918. Va ser l'any de la gran pandèmia gripal, que va assolir tot Europa, fins uns vint milions de persones. Era una forma maligna de la Grip, la forma bulbar. Conta el Dr. Belarmí la següent anècdota:

Al Dr. Emili li va correspondre atendre la zona corresponent a les barraques de Montjuïc o barracòpolis. Doncs bé, va haver d'atendre a un malalt del qual comunicà a la família que moriria sens dubte. La família li va demanar el Certificat de Defunció. I el Dr. Emili els va dir que passessin pel dispensari del C. Hostafranchs. Finalment, els familiars varen aconseguir que signés allà. Pocs dies després, "el muerto" li tornava el Certificat signat pel Dr. Emili.

Conforme avançava el treball municipal, es convocaren oposicions i les van guanyar (tres places) els Drs. LLITERAS BRUNET, RODRÍGUEZ ARIAS i MIRA LÓPEZ.

2n. La **Revista Mèdica de Barcelona** (R. M.B) de la que tan orgullós es sentia Don Belarmí, tenia entre d'altres una característica prou singular: la seva total llibertat, doncs no depenia de cap editorial ni partit polític. La prova més evident és que els dinou promotors, metges tots ells, "éramos de todos los signos políticos". Quatre van morir a l'exili:

- el Dr. Emili MIRA i LÓPEZ a Ríó de Janeiro
- el Dr. Joan CUATRECASAS a Buenos Aires
- el Dr. Josep PUCHE, a Mèxic, D.F.; i
- el Dr. Antoni PEYRÍ, gendre de MACIÀ, també a Mèxic capital

3r. El Dr. Emili MIRA posseïa una intel·ligència notable, una gran capacitat de treball i era a més políglota. Va aconseguir de la Diputació de Barcelona l'**Institut d'Orientació Professional**, ubicat al carrer Sant Honorat, pral. (pròxima a la Diputació). I després es va traslladar al carrer Urgell (Escola Industrial).

Quan D. Belarmí va ser anomenat Director del Manicomi de Sant Boi-homes, l'any 1930, el seu pare: el Dr. RODRÍGUEZ MORINI continuava de Director en el Manicomi de Sant Boi- dones, però donada la seva avançada edat va haver de deixar-ho i aleshores el Dr. Emili MIRA va ser nomenat Director de l'esmentat Hospital. Era l'any 1935. És a dir: "la Guerra Civil le cogió siendo Director".

Quan va esclatar la Guerra Civil i van desaparèixer les Ordres Religioses (Germans de Sant Joan de Déu i Germans Hospitalàries del Sagrat Cor), la Generalitat de Catalunya els nomenà Directors dels respectius manicomis, convalidant els càrrecs... però ambdós tal com anaven les coses van dimitir amb data del 30 de Setembre de 1936.

Aleshores, el Dr. Emili MIRA va passar a ser Consultor de l'Institut Pere Mata de Reus.

Els dos - B.R.A. i E.M.L.- varen fundar juntament amb el Dr. August PI i SUNYER i el Dr. Jacint VILARDELL PERMANYER la **Casa Mèdica de Reposo** de Sant Just Desvern. Fent de neuròleg, psiquiatre, metge internista i digestòleg, respectivament.

Al final de la Guerra, el Dr. MIRA se'n va a París, quan l'Exèrcit republicà es retirava de Catalunya. Del desembre del '38 al gener del '39.

4t. **L'activitat polifacètica del Dr. MIRA** queda ben palesa de la següent manera. A més de tot el que ha estat assenyalat, va passar que a la universitat Autònoma de Barcelona es van crear "nuevas especialidades". En total tres: Endocrinologia (Rosendo CARRASCO FORMIGUERA);

Neurologia (Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS); i, Psiquiatria: Dr. Emili MIRA.

Seguint a José LÁZARO (4) la inauguració de les Càtedres de Psiquiatria i de Neurologia de la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 1933 tenia un ampli i ambiciós programa docent. Encarregades a Emili MIRA i Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS, respectivament, aquestes càtedres suposaven la culminació d'intents previs d'establir l'ensenyança psiquiàtrica des d'altres assignatures. Poc després es van celebrar les primeres oposicions a una Càtedra de Psiquiatria a la Universitat de Madrid, que com ja hem dit va ser deserta.

Finalment, el Dr. MIRA també era catedràtic a les Facultats de Dret i Filosofia i Lletres.

A la Facultat de Filosofia i Lletres i Pedagogia - i tal com ho assenyalen Edelmira DOMÈNECH i Jacint CORBELLÀ (5) -, MIRA constava com a Professor encarregat de curs, de la unitat de *Psicologia Infantil i Psicotècnia educativa i Psicopatologia Infantil*. Entre les vuit matèries que eren específiques de la secció de Pedagogia, dues estaven a càrrec de MIRA: *Psicologia Infantil i Psicotècnia educativa i Psicopatologia infantil*. Cada assignatura tenia tres hores setmanals de classe.

Així doncs, ens trobem que el Dr. Emili MIRA tenia els següents càrrecs:

- . Director del Manicomi de Sant Boi de dones;
- . Clínica Psiquiàtrica Municipal;
- . Consultor de l'Institut Pere Mata de Reus;
- . Psiquiatre de la Casa de Repòs de Sant Just Desvern; i,
- . Catedràtic de Psiquiatria a la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona; i Catedràtic en les Facultats de Dret i Filosofia i Lletres.

5è. En moltes qüestions Belarmí R.A. i Emili M. L. eren amics i coincidien, però en altres com és natural no pensaven igual.

Quan es va crear a Madrid la **Càtedra de Psiquiatria**, el Tribunal constituït per JIMÉNEZ DÍAZ (en qualitat de President), dos vocals de la universitat de Granada (dels quals en Belarmí no en recorda els noms. O pot ser prefereix no dir-los) i ells dos (B.R.A. i E.M.L.), declararen deserta la plaça en no haver-hi unanimitat de criteri.

Es varen presentar ALBERCA LLORENTE, LÓPEZ IBOR i PRADOS SUCH.

En moltes qüestions eren amics. No és casual per exemple, que els dos treballaren junts a la Casa Repòs. Moltes vegades anava a casa seva. Tenia tres filles. La seva dona era catalana. Es va separar i es va tornar a casar ja a Buenos Aires, ciutat on va estar-hi poc temps (degut al règim polític de Peron) i se'n va anar a Río de Janeiro , on morí.

Era amic de José SANCHÍS BANÚS (la nota necrològica apareguda a la R.M.B. és d'Emili MIRA) i Belarmí, en canvi, ho era de SACRISTAN i LAFORA.

Segons Belarmí “D. Emilio era un individuo echao palante”. En una ocasió va donar una lliçó sobre **Psicotècnia** (sens dubte el tema que més li agradava i on va destacar en la època que lo va tocar viure) en anglés, a la ciutat d'Ohio.

D.Belarmí té la convicció que la seva **amistat** amb D.Emili li va portar problemes en finalitzar la Guerra Civil: “Yo recibí dos anónimos diciéndome que no siguiera los pasos de D. Emilio”.

I que va ser empresonat, pensa D.Belarmí, com una venjança: “suprimiéndole a él y suprimiéndole a mí... pensaban que quedaban muchas vacantes” doncs sens dubte entre ells dos ocupaven els millors llocs públics de la Neuro-Psiquiatria, a la ciutat de Barcelona.

Finalment, hem de dir que D. Emili va ser amic de Sigmund FREUD. Els dos, ho van ser de Ludwíg BINSWANGER. A la meua pregunta de si creu que D. Emili es va psicoanalitzar, respon que no ho sap a ciència certa, però pensa que no.

En el que no coincidien era en el fet que D. Emili era un polític, el fet de tenir tres càtedres i el seu **polifacetisme** que ho considera impossible de mantenir. “Yo no era amigo de hacer política. Yo huía de la política Mientras vivió CAMPANALS estaba protegido”. No, una vegada aquest mor.

3. Anàlisi dels continguts

Són en total seixanta-vuit articles o **presències** del Dr. Emili MIRA en la Revista Mèdica de Barcelona, distribuïts de la següent manera:

- “Vida mèdica de Barcelona”: vint-i-dos (22) articles;
- “Bibliografia” (17);
- “Informació de Congresos y Revistas” (7);
- “Trabajos Originales” (5);
- “Comentarios y/o traducción de Trabajos Originales” (3);
- “Crónica” (5);

- “Revista de Actualidades y Notas prácticas de Clínica y Laboratorio” (6)
- “Correspondencia extranjera” (2); i
- “Necrologías” (1).

1) *Vida Médica de Barcelona*

En moltes ocasions s'especifica la secció o el lloc en que ha estat donada la Conferència.

Veiem com exemple l'anomenat: “*El mal de ojo*” o “*mal dado*” (Any 1. Vol 1. Gener 1924 N° 1).

E. MIRA. Justificó, en primer lugar, el título de la misma y la necesidad de llevar este tema a una entidad científica, toda vez que es innegable que existen enfermos de este género y que, por despreciativa ignorancia de los médicos a quienes visitan, son curados, en último término, por un curandero cualquiera, más conocedor de la psicología que la generalidad de galenos.

Trazó, en líneas generales, una clasificación de los casos de “mal ojo”, diferenciándolo de los pseudocazos, entre los cuales cabe invocar en primer lugar los delirios de persecución. Hizo notar que, aunque la mayoría de las veces el “mal de ojo” es una forma de neurosis histérica, no lo es siempre, y ésto aumenta todavía el interés de la enfermedad.

Señaló asimismo la imposibilidad e inutilidad de trazar un cuadro clínico de la misma apoyado en datos somáticos, toda vez que tratándose de una psicosis lo importante es conocer las condiciones en que se ha originado, recurriendo más que a la exploración médica del paciente, a su interrogatorio desde el punto de vista de sus relaciones sociales. Este interrogatorio debe ser complementado por el de la familia y conocidos y, finalmente, por los datos de la exploración psicoanalítica.

(Academia y Laboratorio de Ciencias Médicas de Cataluña. Sesión del 28 de noviembre de 1923).

Aquesta *Vida Médica de Barcelona* es repartia en diferents emplaçaments tals com la “Acadèmia y Laboratorio de Ciencias de Cataluña”, la Societat de Biologia, la Societat de Psiquiatria i Neurologia; les Seccions de Neurologia, Medicina Legal i Toxicologia; l'institut Mèdic-Farmacèutic i l'Acadèmia d'Higiene.

Entre els temes que considerem d'interès volem destacar:

- Algunas objeciones a la teoría tipológica de Kretschmer
- Limitaciones del empleo de la electroterapia en las neurosis

- Diagnóstico diferencial de la histeria.
- Contribución al estudio del Síndrome de despersonalización.
- Higiene moral del delincuente .
- Valor de las pruebas mentales en Psiquiatría.

2) Bibliografia

Demostren d'una manera fefaent que el Dr. Emili MIRA estava al dia en relació a tots els avenços.

Veiem la relació:

- a) Comentari crític al llibre de Oswald BUMKE: *Lehrbuch der Geiterskrankheiten* (Tratado de las enfermedades mentales). Munich, 1924. Apareix al juliol de 1924. (Any 1. Vol. II P. 84).
- b) Comentari crític al llibre de G. GUILLAIN i P. MATHIEU: *Le Salpetrière*. (Any 3. Vol VI. Agost 1926).
- c) En un mateix número (Any 3. Vol VI Octubre 1926) comenta els següents llibres:
  - *La melancolie* de BENON. París 1925.
  - *Pathologie di cervau et du cervelet* del que són autors WIDAL, ROGER i TEISSIER.
  - *Les fondements, les limites et la valeur de la psychologie scientifique* d'Albert MOCHE.
- d) Comentari crític al llibre de MEDEIROS i ALBUQUERQUE: *O Hypnotismo*. Río de janeiro, 1926.
- e) Al número 40 de la Revista (Any 4. Vol VII Abril 1927) comentari "a dos libritos":
  - *Sigmund Freud* de Honorio DELGADO. Lima 1926.
  - *Contre Freud* de Jean BODIN. París, 1926.
- f) Comentari crític al llibre: *Las fuerzas curativas del espíritu* de A. AUSTREGESILO.
- g) Comentari del llibre titulat: *La asistencia de los psicópatas en Francia, Suiza y Alemania*. (Editat per la Excm. Diputació de Barcelona -1927- i de la que és autor Tomàs BUSQUET TEIXIDOR).
- h) Comentari crític al llibre: *El instinto de la muerte* de R. NOVOA SANTOS. Madrid, 1927.
- i) En el mateix número (Any 6. Vol XI. Febrer 1929) comentari a dos llibres:

- *Les syndromes mentaux* de A. POROT. París, 1928.
  - *Le syndrome maniaque* de R. DERON. París, 1928.
- j) Comentari al llibre titulat *Les syndromes neuropathiques* de A. HESNARD. París, 1928.
- k) Comentari a la Monografia de A. VALLEJO NÁJERA: *La demencia precoz y sus manifestaciones clínicas*.
- l) Comentari del llibre: *Psychiatrie* de André BARBÉ. París, 1930.
- m) Comentari del llibre de RUIZ MAYA *Psiquiatria Penal y Civil*. Ed. Plus Ultra. Madrid, 1931.
- n) En el mateix número (Any 11. Vol XXIII. Març 1935) comentari a tres llibres:
- De Henrique ROXO: *Tratamiento dos Nervosos e Psychopatas i Psiconalise e outros estudos*. Ríó de Janeiro, 1934.
  - De GIMENO RIERA: *Divagaciones sobre la inspiración creadora*. (Edit. Heraldo de Aragón, 1935).
- o) El seu *Manual de Psiquiatria* és comentat per Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS. (Salvat editores. Barcelona, 1935).
- p) Comentari crític al llibre de J. LANGE: *Psiquiatria para el médico general*. (Edit. Labor. Barcelona, 1935).
- q) Comentari crític al llibre de VALLEJO NÁJERA: *Propedéutica clínica psiquiátrica*. (Edit. Labor. Barcelona, 1936).

3) Información de Congresos y Revistas

En total, son set articles. Veiem:

- a) Setmana Neuropsiquiàtrica a París (Maig del 1925). Conjuntament amb el Dr. Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS.
- b) Conclusions de la Setmana Neuro-Psiquiàtrica a París. Ja esmentat.
- c) *Algunas objeciones a la teoría tipológica de KRETSCHMER*. (Med. Germano-Hispano-Americ). Octubre de 1925.
- d) XXX Congrés d'Alienistes i Neuròlegs de Llengua Francesa. Consisteix en uns comentaris a les Ponències i Comunicacions, conjuntament amb el Dr. Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS.

Cal destacar:

E.BLEUER: *La Esquizofrenia*.

H.CLUDE: *Demencia precoz y esquizofrenia*.

A. TOURNAY: *El signo de Babinsky. Características, mecanismo y significación.*

- e) XXX congrés d'Alienistes i Neuròlegs de Llengua francesa. Conjuntament amb el Dr. Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS i T. SEIX:

Contribución al estudio de las relaciones existentes entre la tuberculosis y la esquizofrenia.

- f) Cicle de Conferències a l'institut Mèdic-Farmacèutic a Barcelona. Abril- Maig del 1925. *La Psiquiatria en los años 1923-24.*
- g) Traducció de l'alemany, el Treball del Prof. NEISSER (de Stestin) titulat:

Intervenciones en el Sistema Nervioso Central con fines diagnósticos publicat en el "Zeitschrift f. arztl. fortb.", del 15 de Setembre de 1927.

4) Trabajos Originales

Són cinc. Veiem:

- a) *Consideraciones sobre un caso curioso de Delirio Persecutorio difícilmente clasificable.*

Correspon a l'Any II. Vol III. Maig del 1925. N°17. P. 397-405.

El treball és una recopilació del complex grup de les PARANOIES dient que hi ha dos classes ben diferenciades:

- Els **Processos** Paranoics:
  - formes de paranoia crònica;
  - depenent de causes endògenes; i,
  - essencialment incurable.

S'explica per la seva causa. I són incomprendibles. Acostumen a instal·lar-se lenta i insidiosament conduint a un Sistema Delirant persistent i incommovible.

- Les **Reaccions** Paranoïdes:
  - formes de reacció quasi sempre d'origen psicogenètic;
  - de causes exògenes; i,
  - de pronòstic favorable.

En aquests tipus de Paranoia intervé el modern concepte de la *Personalitat Paranoïde*. Es comprèn pels seus motius psicològics: en efecte, les "Reaccions Paranoïdes" semblen ser formes exagerades de reaccions psíquiques normals.

- b) *Algunas notas inéditas de técnica para el Tratamiento de las Psiconeurosis*. Correspon a l'Any 4. Vol. VIII. Agost 1927. N°44. P.:162-167.

Es tracta d'una Comunicació llegida - en absència del seu autor- pel Dr. Belarmí RODRÍGUEZ ARIAS. Es divideix en quatre apartats:

1. Una nova tècnica de suggestió.
  2. Tractament de les manifestacions angustioses mitjançant la reeducació respiratòria.
  3. Tractament del atac histèrics pel mètode de la fragmentació voluntaria.
  4. Tractament de les idees obsessives mitjançant el *desmenuzamiento* i la *trasposición verbal*.
- c) *Orientación Profesional y Psicología*. Correspon a l'Any 5. Vol IX. Gener 1928. N°49. P. 3-11. Conferència donada a la Universitat de Lovaina el dia 7 d'Abril del 1927. Traduïda del francès per l'autor.
- d) *Influencia de la Personalidad psíquica en la Fisiología i la Patología somática*. Correspon a l'Any 5 Vol. X. Novembre del 1928. N°59. P. 425-438. Conferència donada a la Facultat de Medicina de Madrid el dia 12 d'Abril de 1928, amb motiu de l'intercanvi científic Barcelona - Madrid.
- e) *Contribución al estudio patogénico del Síndrome de Despersonalización*. Correspon a l'Any 9. Vol. XVIII. Novembre de 1929. N°107. P. 455-460.

Aquest treball ho fa en qualitat de Director-consultor de l'Institut Pere Mata de Reus.

5) Comentarios y/o traducción de Trabajos Originales

- a) Comentari i traducció del Treball Original titulat *La Psicoterapia en el Sanatorio Psiquiátrico mixto o "combinado"* de L. BINSWANGER. (De Kreuzlingen, Suïssa).
- b) Traducció del Treball Original *Psicoanálisis y Criminología* de S. FERENCZI (de Budapest). Tema desenvolupat el dia 30 d'Abril de 1928 a la Societat de Psicologia i Psicopatologia aplicada, a Viena. (Traducció de l'alemany).
- c) Finalment, el tercer es tracta del treball del Professor X.S. LASHLEY (de Chicago) titulat: *Mecanismos neuronales básicos en la conducta*. I que fou el Discurs del President de l'Associació Americana de Psicologia davant el IX Congrés Internacional de Psicologia celebrat a New Haven el dia 4 de Setembre de 1929.

6) Revista de Actualidades y Notas Prácticas de Clínica y Laboratorio

En total, són sis articles que passem a enumerar.

- a) *Cuando y cómo debe emplearse el absceso de fijación en el Tratamiento de las Enfermedades Mentales.*
- b) *Acerca del diagnóstico diferencial de las alucinaciones.*
- c) *Modernas orientaciones en el tratamiento del alcoholismo.*
- d) *El método de Ogino y la Eugenesia.*
- e) *El tratamiento de las depresiones endógenas por la hemoporfirina.*
- f) *El método de Sakel para el tratamiento de la Esquizofrenia.*

7) Crónica

En aquesta secció comptabilitzem cinc articles. Veiem:

- a) Versió espanyola del treball titulat: *Rivista sintetica dei lavori più recenti sulla etiologia e sulla patogenesi della demenza precoce.* (Resum dels treballs recents sobre la etiologia i sobre la patogència de la demència precoç) de la qual n'és autor el Dr. V.M. BUSCAINO.
- b) *Estado actual del concepto de las Esquizofrenias.* Del Internacional Committee of Psychologists y del Servei Psiquiàtric de l'Ajuntament de Barcelona.

És, sens dubte, un dels treballs més importants. Apareix l'Any 4. Vol VII.

Maig 1927. N°41. P. 507-525.

Val la pena llegir el Sumari:

Origen y desarrollo de la noción de esquizofrenia. Sintomatología de las esquizofrenias: alteraciones sensorperceptivas, ideológicas, asociativas, grafoverbales, afectivas y motoras; perturbaciones de la personalidad y de la conducta; síntomas somáticos.

- c) *Estado actual...Esquizofrenias.* Continuació de l'anterior. Any 4. Vol.VII. Juny 1927. N° 42. P. 618 - 631.

Sumari:

Las teorías etiopatogénicas de la esquizofrenia: teorías organo-cistas de Kraepelin, Holmes, Buscaino, Wolfer-Ciarla y Monakow; teorías psicológicas de Jung, Toulouse-Mignard,

Minkowski, Kretschmer, Sobral Cid, Hesnard y Laforgue; teorías mixtas de Bleuler, Claude y Bumke.- Síntesis y orientación actual del problema.

És per aquesta raó que no ens ha d'estranyar que el Prof. Demetrio BARCIA SALORIO faci constar aquest treball del Dr. Emili MIRA en el llibre que, en qualitat de copilador, ha dirigit i que es titula *Esquizofrenia. Cuadros afines y cuadros delirantes*. (6)

Així mateix moltes de les seves aportacions en aquest treball estan també en el seu *Manual de Psiquiatria*. (7)

- d) *Exploración de la Afectividad*. Ponència a la V Reunió de Neuropsiquiatres. Saragossa, Setembre de 1930.
- e) *Psicología normal y patológica de la asociación de ideas y del curso del Pensamiento*.

Correspon al Capítol IX del seu *Manual de Psiquiatria*, aleshores en premsa. Conferència donada en qualitat de Professor de Psiquiatria a la Facultat de Medicina de Barceona.

8) Correspondència Estrangera

Dos articles:

- a) *La colònia de Alienados de Gheel*.
- b) *El hospital para epilépticos de Gallipolis*. (Columbus, Ohio. Norteamérica).

9) Necrologías

Al Dr. José SANCHÍS BANÚS.

4. Consideracions finals a mode de CONCLUSIONS

Emili MIRA i LÓPEZ com a psiquiatre que té una visió integradora de la persona humana introdueix a Catalunya i a Espanya moltes tendències i orientacions ideològiques, des de la psicoanàlisi a l'orientació professional, doncs l'amplitud i diversitat de les seves aportacions van abastar camps ben diversos: des de la psicologia jurídica i de guerra fins a la psicotècnia, des de la compilació erudita de la psiquiatria de l'època fins a l'aplicació de la psicologia al món del treball.

I és que Emili MIRA sent bàsicament un psiquiatre amb una orientació psicològica, mai va descuidar la clínica ni la terapèutica psiquiàtrica. Per a MIRA, la Psiquiatria no era tan sols cosa de psiquiatres i metges, sinó també de totes aquelles persones que estaven implicades en la problemàtica dels homes, per tant dels sacerdots, els metges, els jutges, els mestres, etc. I és per això que, tal i com

assenyala Antoni LABAD (8), MIRA feia una psiquiatria d'extensió, és a dir, no reduïda a la medicina.

En definitiva, a través de l'estudi i anàlisi de l'aportació d'Emili MIRA a la Revista Mèdica de Barcelona comprenem que va contribuir de manera decisiva a la incorporació de la Psiquiatria i de la Psicologia del nostre país al discurs clínic i a la pràctica científica, tot destacant alhora la seva especificitat i aportant el coneixement de la divulgació de la teoria i la praxi més avançades de l'època.

Bibliografia

BUQUERAS BACH, Fcesc. Xavier; MASSONS ESPLUGAS, Josep M^a. *La Revista Médica de Barcelona. Dotze anys al Servei de la Medicina Catalana. GIMBERNAT*, Vol. XXII. Barcelona, 1994. P. 11-18.

BUQUERAS BACH, Fcesc. Xavier; FREIXA SANFELIU, Francesc. "Comentaris a referències de la Revista Mèdica de Barcelona, en relació a l'alcoholisme, tabaquisme i toxicomanies". *GIMBERNAT*, Vol XIX. Barcelona, 1993 (x). P. 67-69.

IRUELA CUADRADO, Luis Miguel. *Psiquiatria, psicología y armonía social: la vida y obra de Emilio Mira y López*. Edita: Universitat de Barcelona. Juliol 1993 (1ª edició).

LÁZARO, José. "Archivos de neurobiología: los setenta y cinco años de psiquiatria española". Del libro: *Orígenes y Fundamentos de la Psiquiatria infantil en España*. Edit. Libro del Año (ELA), 1993. P. 62.

DOMÈNECH LLABERRIA, Edelmira; CORBELLA CORBELLA, Jacinto. *Aportación a la historia de la psiquiatria infantil en España. El período de formación de la especialidad*. Obra cit. En (4). P. 170.

BARCIA, Demetrio. *Esquizofrenia. Cuadros afines y cuadros delirantes*. Edit. Libro del Año (ELA). Madrid, 1997.

E. MIRA LÓPEZ: *Estado actual del concepto de las Esquizofrenias*. P. 33-50.

E. MIRA LÓPEZ, Emilio. *Manual de Psiquiatria*. Salvat Editores. Barcelona, 1935. Capítols XXVII i XXVIII sobre Psicosis esquizofrénicas. P. 517-567.

LABAD ALQUÉZAR, Antonio. *Teoría y práctica en Tosquelles*. Obra cit. en (4). P. 234.